

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.—
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Položaj se je razjasnil.

Ni še teden dni od tega, ko je bilo politično ozračje v Beogradu nasičeno z elektriko. Pripravljala se je najhujša nevihta s strelo in gromom. In že so se čuli prvi poki. Socialisti so napovedovali najhujšo opozicijo ter stopili iz centralne vlade, dočim se vest, da so stopili tudi iz pokrajinskih vlad, ni potrdila. Tudi ljubljansko glasilo Slovenske ljudske stranke je simpatično pozdravljalo korak socialistov ter pričelo rožljati z orožjem. Napadlo je vehementno beogradsko vlado ter zahtevalo od nje stvari, ki so spričo nekonsolidiranih razmer, notranjih in zunanjih, za zdaj popolnoma nemogoče.

Nam se ta nastop teh dveh strank z ozirom na naše silno težko stališče na severnih mejah ni zdel umesten, da celo nevaren. Jasno in resno smo opozorili našo politično javnost, naj se ne igra z ognjem, ker zažgemo lahko svoje lastno poslopje. Ta naš glas ni ostal brez odmeva. „Slovenski Narod“ ga je ponatisnil ter se mu v popolni meri pridružil. In nočemo se domisljevati, da je morda ravno ta naš opomin učinkoval na politično razpoloženje. Gotovo je pa, da je ravno ona nevarnost, ona nesigurnost na naših mejah, na katero smo opozarjali v svojem članku, precej odločilno vplivala na razrešitev krize.

Z eno besedo: Preteča nevihta se je razvila v bolj pohleven dež. Ljubljansko vodstvo jugoslovanske socialdemokratske stranke se je

postavilo na oportunistično stališče ter izjavilo, da hoče z ozirom na blagor države in na sedanji zunanji položaj ostati še nadalje v vladni večini. Tudi iz pokrajinskih vlad ni stranka izstopila. Vendar je pa v Beogradu zmagala protivladna stranka, ki noče sprejeti ministerielnih portfeljev. Čudno je le, da so tudi poročali, da bi socialisti stopili v vladu, če bi se ugodilo vsem njihovim zahtevam glede portfeljev.

Popolnoma nasproten veter je pa zapihal v vrstah Slovenske ljudske stranke. Pred enim tednom še na iskrem konjiču z bojnim kopjem v roki, danes z mirovno palmo v roki.

Ljubljansko glasilo Slovenske ljudske stranke piše:

„Jugoslovanski klub se ni mogel odločiti za to, da bi šel v opozicijo. Njegova tradicija je proti temu. V. L. S. je vodila težki boj v dunajskem parlamentu za osnutje jugoslovanske države, zastavljala je v najkritičnejših časih vse svoje sile za osamosvojitve in ujedinjenje našega naroda, ki smo ga slednjič dosegli. Ali je mogoče sedaj, ko stojimo na lastnih tleh, prekrižanih rok ali le z negativno kritiko gledati, ko drugi grade naš dom? Ali se je mogoče v dnevih, ko se ima dokončati stavba naše svobode, odtegniti delu? Ali bi ne bilo spričevalo neresnobe in lahkomišelnosti začeti z opozicijo — dokler je ne zahtevajo najtehtnejši razlogi — v trenutku, ko potrebuje domovina vseh rok, vseh glav in ljubezni vseh? Vodi nas načelo, da je treba vzdrževati koalicijo do konca, vzdrževati jo s samozataje-

vanjem in nesebično, ker se bo le tako dalo delo osvoboditve, revolucionarno in uspešno začeto, mirno in srečno končati.

To delo še nikakor ni končano. Dokaz popolne nesposobnosti bi podal slovenski politik ali slovenska stranka, ki bi pri svoji orientaciji prezrla, da je tretjina naše zemlje zasedena po sovražniku in da neugoden političen razvoj, ki bi utegnil nastati v Jugoslaviji, če se razbije koalicija, more bistveno poslabšati našo postojanko na mirovnem posvetu. En sam napačen korak nas more zvoditi v brezno. In kdo bi hotel nositi odgovornost za to, da je sodeloval pri naši narodni nesreči?

Vse to bo resno stranko, ki se zaveda da ni sama sebi namen, ampak da ima vršiti svojstvene funkcije v skupnem narodnem organizmu, oviralo, da bi se odločila za zadnje dejanje, ki nam preostaja: razbiti koalicijo. Mi tudi še vedno upamo, da se bo koalicija ohranila. Če bi se ne, se bo začela nova, bistveno drugačna in ne najbolj srečna faza naše politike.

Mi z veseljem pozdravljamo ta hitri preobrat v našem političnem položaju. Danes za nas Slovence pač ni čas, da bi reševali naša ožja notranja strankarska vprašanja. To vemo posebno mi na ogroženih severnih mejah, kjer delajo naši nasprotniki, Nemci in renegati, s podzemskimi rovi, ker se ne upajo na dan s svojim nepoštenim delom, s katerim hočejo razdreti našo mlado državo. To vedo pa tudi naši južni bratje, ki jih Italijani z ognjem in mečem uničujejo ter izpreminjajo našo slovensko ozemlje v laško provinco.

Rdeča oblast.

»Bog ne daj, da bi vas hotel žaliti, gospodje! In tudi izzivati vas nočem! Saj me poznate! Potegujem se in govorim vedno najraje le resnico, a neokreten jezik imam in ta se včasih kar ne more zjediniti s srcem ter me postavlja v popolnoma napačno luč. Za boljševika me imajo, dasiravno še pojma nimam o njem. In red ter disciplino kršim, pravijo, rdečo oblast uvajam ter ljudi razburjam, toda o vsem tem jaz ne vem ničesar. Čutim se povsem nedolžnega in ako bi avstrijski rablji še besneli in obešali ljudi ter čuli javno mnenje o meni, zavili bi mi puhlo butico gotovo po nedolžnem v nasprotno stran, da bi stekleno zijal v tužno preteklost.

Morda se je nerodni in nevedni jezik res kdaj izdal za boljševika, morda je res kdaj tudi mlatil čez hvalevredni red ter oboževal rdečo oblast, a delal je to v svoji trmi in brez moje vednosti! Tako mi je izneveril prijatelje ter mi jih oblekel v sovražnike.

»Kaznuj jezik in namoči ga!« Me prekinе tovariš Vinko ter mi naliže kupico starine. Sedeli smo v prijazni sobi zavednega očeta Bučnika ter mu med dolgovznimi pogovori in zabavo praznili sode in polnili mošnjiček.

»Boljše je tako, Janko, ja!« pritrdi mojster Jakob. »Namoči si jezik, drugače nas boš res žalil in zbadal z njim ter nas prekrstil v sovražnike.«

»Ne, tega ne nameravam! Povedati sem vam hotel samo, da je brzkone moj rojstni kraj veliko kriv tega javnega mnenja o moji osebi.«

»Kaj ima Vrhnika opraviti s Tvojo obsodbo?« pravi brat Milko.

»Saj ondi Te niti ne poznajo in ne vedo kod se klatiš!«

»Prav je, da ne vedo in me ne poznajo! A gospodje sodniki vedo, da me je Ljubljana vrgla na dan in ta zavaljen jezik ne more prikriti, da je prvič zabevska! na Vrhniki!«

»Kako potem sumiš, da je Vrhnika kriva Tvoje obsodbe?« reče tovariš France in me pogleda skozi ščipalnik kot bi me hotel predreti.

»Vrhnika je vendar svetovno mesto!« vzklikne debelušni Vinko.

»Stari Rimljani so jo zgradili, temelj pa so ji položili celo grški junaki. Ondi se je rodil naš prijatelj in pisatelj Cankar in polno drugih mož, večjega ali manjšega ugleda. Ljudje so mirni in pokorni cerkveni ter vladni oblasti kot malokje! Prebrisani in hudomušni

so sicer, a to je kriva njih staroslavna deveta šola pod mostom. Kaj bi toraj dolžil Vrhniko svoje obsodbe? Kaznuj, raje jezik in namoči ga!«

»Tako je! Namoči ga!« vikne bradati Ivan in izprazni kupico do dna.

»Gospodje, kakor vidim, poznate Vrhniko in njene znamenitosti pre malo.

Ondi je tudi svetovni sedež rdeče oblasti in dvomim, da bi tega ne vedeli tudi sodniki, ki so me postavili v tako slabo luč pri javnem mnenju! Skoraj bi lahko trdil, da sem samo radi tega prejel pečat boljševika in upornika na svoje udrto čelo. Rekel sem že, da hodita moj jezik in srce vsaki svojo pot.

Srce se je jokalo, a jezik se je posmehoval, ko so me po krivem obsodili. Razmišljal sem, iskal oproščenja, a jezik me je še vedno blatil kot boljševika in upornika. — Prišel sem toraj do sklepa, da me more rešiti te krive obsodbe in postaviti zopet v pravo luč edino še rdeča oblast na Vrhniki.

»Doma sem gori,« pravi Milko, »a do danes še nisem čul, da bi obstojala na Vrhniki taka rdeča oblast.«

»Mi tudi ne!« pritrdijo ostali. »Mogoče pa je, da se je zdaj ustvarila; kajti vsak dan se sliši in bere kaj novega izpod rdečega

In upajmo, da bo tako tudi ostalo, dokler ne bo naša država na znotraj in zunaj popolnoma urejena in utrjena. No, potem pa na veseli mejdan, vsaj brez boja ni življenja.

Še enkrat razburljive vesti.

Od vseh strani nam prihajajo pritožbe zaradi prvoaprilske šale, ki jo je zagrešila »Jugoslavija« glede premaknitve demarkacijske črte za Celje. V Mariboru, kjer je državno pravdnistvo precej prepozno prepovedalo razprodajanje lista, so vsi Nemci hodili z listom v žepu in pa z dvignjeno glavo in od veselja se leskečimi očmi. Drugi dan so plačevali za list celo po pet kron. Ravnotako razpoloženje je bilo v Ptuj in drugih nemškutarskih gnezdi. Mi smo jim to veselje privoščili, ker smo vedeli, da je bilo vse skupaj le prvoaprilska šala in da bo razočaranje drugi dan tem večje.

Toda stvar ima še drugo plat. To razpoloženje pa pronika tudi med naše ljudstvo, ki je danes spričo nesigurnosti vesti z mirovne konference zelo razburjeno, mnogo bolj razburjeno nego kedaj prej, ko so prihajale vesti s krvavega bojišča. In to je popolnoma razumljivo, vsaj gre danes za najvažnejše naše vprašanje, za obstoj naše severne meje in pa za naše primorsko ozemlje.

Naši nasprotniki delajo z vzemi sredstvi, da bi naše ljudstvo ob mejah odvrgli od njihove prave domovine in da bi jih zapeljali v objeme Nemške Avstrije. Spomnimo se le onega nesramnega letaka, ki je nedvomno dal temu ali onemu našemu človeku misliti. In iz takega premišljevanja se poraja dvom, ki je pa že nevaren.

Ne trdimo, da je priobčila »Jugoslavija« to razburljivo vest v prepričanju, da je resnična, marveč jo je smatrala naslednji dan za prvoaprilsko šalo. Toda tudi kot šala je bila neumestna. Poznati moramo današnji položaj na naši severni meji, kjer pričakujemo kakor žejni v brezmejni kameniti puščavi kapljice vode, vsako najmanjšo vest o usodi našega ozemlja.

Zato še enkrat prosimo v imenu naše stvari, pustimo za sedaj take senzacionalne vesti, čeprav povzročajo Nemcem in nemškutarjem hipno ve-

prapora. Vrhničani pa so vedno radi med prvimi, zato je toraj lahko mogoče, da so oni že uvedli rudečo oblast.

»Nikakor! Vrhnika ni in ne bo taborišče boljševikov, kajti ljudstvo je premožno in cerkev prevelika. — Rudeča oblast posluje ondi že od pamtiveka. Bržkone jo je postavil že Jazon s svojimi junaki, predno so zadeli ladijo na rame in jo prenesli v Jadransko morje. Jaz sem slišal o njej prvič v Ljubljani, ko me je oče pripeljal v mestne šole.

Tam nekje na Starem trgu sva se ustavila pri očetovem prijatelju in gostilničarju.

»No, Tone! Ali si še živ?« Pozdravi okrogli gospod mojega očeta, mene pa premeri od nog do glave, češ, nos in postavo ima ravno tako, bržkone je njegov sin.

»Oja! Kajpada sem živ in tudi še bom dokler ne spravim tegale hlačnika do hruha. Hotel je z menoj vred skakati po gozdu, a jaz sem mu odsvetoval ter ga pripeljal raje v šole, da si bo kdaj lažje rezal kruh kot si ga režem jaz.«

»Pa kaj je že končal deveto šolo na Vrhniku?«

»Cele šole ga nisem pustil dovršiti, ker višji razredi so prenapolnjeni z Ljubljancem in nočem, da bi ta komu prostor prevzel. — Mislim, da bo tu lahko shajal tudi s štirimi razredi navadne ljudske šole.«

»Upamo! saj glavo ima precej obsežno — Kako pa rudeča oblast?«

Ali ima kaj veliko posla?«

(Konec prihodnjič.)

selje, potem pa veliko razočaranje — puščajo pa vedno nekaj slabih sledi med našim ljudstvom.

Političen pregled.

Naše zahteve pred mirovno konferenco. Geneve, 2. aprila. (»Slov. Narod.«) Naš poročevalec izve iz avtentičnega vira in sicer iz krogov pariške mirovne delegacije: Trditev Nemcev, da je naša severna meja zlasti Maribor v opasnosti, je neresnična. Izven vsakega dvoma je, da ostane Maribor s širokim pasom nad Dravo

Jugoslaviji. Glede Celovca rešitev še ni padla, vendar pa je računati z veliko verjetnostjo, da pripade Celovec Jugoslaviji. Glede Beljaka intrigira Italija v prilog Nemcem, ker bi si preko Beljaka ohranila zvezo z nemškim zaledjem. Manj ugodne vesti vam morem poročati o zapadni meji. Nedvomno je pač, da ostane cela Dalmacija z vsemi otoki naša, skoro izključeno je, da postane Reka italijanska. Najverjetnejše je, da prisodi mirovna konferenca Reko nam, vendar ni izključeno, da bo internacionalizirana.

Korška fronta. Ljubljanski dopisni urad poroča 3. aprila dopoldne iz uradnega vira: Nemci nadaljujejo streljanje s topništvom in strojnimi. Tako so streljali dne 2. aprila ob 2. popoldne iz Doba na našo posadko, ob 4. dopoldne na Galicijo, ob 10. zvečer in dne 3. aprila ob 1. zjutraj na Mrzlo vodo pri Velikovu. Na drugih frontah je položaj neizpremenjen.

Rekonstrukcija pokrajinskih vlad. Beograd, 2. aprila. Vsled definitivnega odstopa socialistov iz vlade bo treba rekonstruirati tudi pokrajinske vlade, v katere so imenovali tudi socialisti svoje zaupnike, pri ljubljanski vladi celo dva. Na kak način se bo izprememba v poverjenjskih mestih izvišila, še ni odločeno, ni pa izključeno, da se bodo nekatera poverjenstva kasirala in se izročila direktno uradništvu centralnega ministrstva.

Švicarski glas o našem vprašanju. Lucern, 2. aprila. »Basler Nachrichten« prinaša danes uvodnik o jugoslovanskem vprašanju in pravi, da je v Reki samo navidezna površina laška, v resnici je pa to jugoslovansko mesto. Če bi ga dobila Italija, bi to pomenilo težko škodo Jugoslovanom, ki so zmožni globokega sovraštva. Reka je prirodna jugoslovanska luka. Dalje pravi list, da izgleda, da se je Italija odrekla svojim zahtevam po celi Dalmaciji in da se sliši sedaj le, kakor da bi zahtevala Italija, da se njena meja potegne samo preko Zadra. To pomeni prilasčenje sicer laškega jezikovnega otoka sredi jugoslovanskega morja, laško kolonijo, obdano od sovraštva.

Anglezi o jugoslovanskem vprašanju. Geneve, 2. aprila. (»Sl. Narod.«) Kakor smo dosedaj poročali, je samo Northcliffovo časopisje zastopalo jugoslovansko stališče. Sedaj pa prinaša tudi vodilno konservativno glasilo »Observer« članek velikega pomena. Piše o boljševiški nevarnosti in nadaljuje: Če pol milijona Slovencev nima iste svobode, kakor drugi ljudje, in če bi samo kakor živina prešli izpod avstrijskega pod laški jarem, pač v teh deželah ne bo nikdar pravega miru.

Drug prijazen nevtralen glas za nas. Geneve, 2. aprila. (Slovenski Narod.) »Basler Nationalzeitung« ostro napada neupravičene imperialistične zahteve, ki ovirajo, da svet ozdravi. Pravi, da se niti misliti ne sme, da bi se sklenila mirovna pogodba, ki bi Jugoslovane oropala

naše morske obali in ki bi nam vzela naši dve glavni luki Trst in Reko, ki za Italijo nista neobhodno potrebni, za nas pa.

Laški glas o ameriškem držanju v jugoslovanskem vprašanju. Geneve, 2. aprila. (Slov. Narod.) »Corriere della Sera« prinaša zanimiv dopis iz New-Yorka o držanju Amerike v jugoslovanskem vprašanju. Glasom tega laškega poročila je ameriško javno mnenje bilo do januarja popolnoma ravnodušno in mu je bilo čisto vsejedno kdo ima prav. Izvzeti so bili samo nekateri veliki listi v New-Yorku in Chikagu, ki so to vprašanje presojali precej strupeno in nepovoljno (za Lahe). Na splošno ne živijo Lahi v Ameriki nobenih simpatij, ker so Američanom laški izseljenci pokvarili tek.

Dnevne novice.

Nov poveljnik mariborske vojaške bolnišnice št. 1 je postal mornarični štabni zdravnik g. dr. Rudolf Kobal.

Imenovanje. Profesor dr. Fran Ilešič je imenovan za rednega profesorja na slovenski stolici zagrebškega vseučilišča.

Javen shod JDS se vrši v nedeljo popoldne ob treh. Na shodu govori dr. Koderman. Vabimo k mnogobrojni udeležbi.

Kje so v Mariboru olikanci? Mi nismo nikdar kritikovali postopanja italijanske misije, ki se je mudila v Mariboru in ki do danes še ni odšla, čeprav je njena uradna naloga potekla. Mi smo jo smatrali za uradno poslanstvo italijanske vlade, morda tudi antante, čeprav misija kot taka faktično ni vršila one svoje objektivne naloge, kakor jo zahteva mednarodno pravo, ki je vsaj v debelejših potezah nekoliko še v veljavi. »Grazer Tagblatt« pa pravi, da išče italijanska misija v Mariboru seveda tuptam stika z izobraženimi krogi, ki ga more seveda dobiti le pri Nemcih. Nadalje pravi list: »Policijski komisar dr. Seneković, ki ima pravzaprav značaj jetničarja, je vse one rodbine in posameznike, s katerimi so italijanski častniki občevali, pred se povabil, natančno zaslišal ter jih na vse mogoče načine mučil. Italijanska vojaška misija je vsled tega pri ljubljanski vladi energično protestirala, da se Nemci vsled tega preganjajo, ker so se zabavali z italijanskimi častniki. Najostreje so se proti temu zavarovali, da bi se zaradi tega kakemu Nemcu samo en las skrivil.« Gorostasna in smešna se nam zdi trditev, da so edino Nemci izobraženi. Zgodovina mesta Maribor in sploh zadnja zgodovina nemškega naroda dokazuje ravno nasprotno. Izobrazbo in kulturo med mariborskimi Nemci je uvedel ednole naš zistem, ki s krepko, železno roko drži vajeti. Dokaz temu je, če se le malo popusti, že se pojavi oni prvi značaj nemške duše, ki se kaže v pouličnih demonstracijah. Poglejmo pa nekoliko čez mejo, kjer ni krepke roke našega jugoslovanskega poveljnika. One nemške tolpe, ki more, požigajo, onečašajo — ali so to tudi edino izobraženi krogi? In ravno te tolpe dajo pravo in istinito sliko nemškega značaja in nemške kulture. Kar se pa tiče našega policijskega ravnatelja, ga ne bomo zagovarjali, ker ga zagovarja njegova dela, njegove odredbe, s katerimi je dosegel, da danes živi mariborsko prebivalstvo obeh narodnosti v miru in osebni varnosti.

Sestanek narodnega ženstva. V svrhu važnega razgovora se vabi narodno ženstvo na sestanek v soboto 5. aprila ob pol 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma.

Zlatko Balokovičev koncert s sodelovanjem vojaške godbe, se vrši že v sredo, dne 9. aprila in ne kakor prvotno določeno (v četrtek, 10. aprila). Z ozirom na srečno izbrani vspeh, ki ga priobčimo jutri na drugem mestu, smemo že vnaprej ugotoviti, da bo ta koncert na umetniški višini eden največjih, kar jih je Maribor doslej doživel na res umetniških vžitkih. Kot izredno privlačna sila bo topot učinkovala že sama osebnost in sicer vnanja, posebno prikupljiva osebnost tega najmlajšega, a največjega jugoslovanskega umetnika — goslarja. A poleg te sijajapolne zvezde nastopi na umetniškem odru še druga, nam že izza zadnjega koncerta v svoji umet-

niški stroki znana zvezda: Herzog, kapelnik naše širom domovine zaslovene vojaške godbe.

Kako se je „glasova radgonskem okraju. Kakor znano, se februarju v radgonskem okraju vršilo kšno ljudsko glasovanje, ki naj bi pokazalo, da prebivalstvo nima iskrenejše želje nego da se združi z Nemško Avstrijo. Glasovanje so kajpada in-scenirali Nemci. Kakšnih pomočkov so se posluževali, da bi se jim posrečilo preslepiti svet in ustvariti videz, kakor da ljudstvo ne mara za Jugoslavijo, ampak hoče pripadati Nemški Avstriji, o tem priča poleg mnogoterih dokumentov in uradnih izvestil, ki smo jih svojčas objavili, tudi službeno poročilo, ki ga je sedaj prejel Ljubljanski dopisni urad in ki navaja med drugim, da sta občinski predstojnik Grafoner in neki občinski svetovalec v občini Rožni Grunt podpisovanje glasovnic v prilog Nemške Avstrije izsiljevala s tem, da sta slovenskim občanom grozila z izgonom iz občine, ako ne glasujejo za Nemško Avstrijo. Isto se je godilo v docela slovenski občini Ščavnici. V draženberški občini so Ferdinand in Johann Weinhandl ter Ferdinand Simonitsch hodili od hiše do hiše in žugali, da ne dobi na posodo kotla za kuhanje žganja in da Simonitschev mlin ne bo mlet za nikogar, kdor na glasovnico ne zapiše, da hoče biti pripadnik Nemške Avstrije. Izsiljevali pa niso podpisov samo od moških in žensk — zlasti so vedeli plašiti ženstvo — ampak so celo otroke primorali podpisovati glasovnice. Tako se je delalo v draženberški občini, kjer razen Weinhandlovih ni nobenega Nemca.

Nasilstva in divjaštva nemškega vojaštva. Iz Velikovškega okraja je Ljubljanski dopisni urad od povsem verodostojne osebe prejel obširnejši dopis, iz katerega posnema: V Grebinju so nemški vojaki hoteli posiliti natakaričo gostilne pri P., pa se je dekletu posrečilo ubežati. Vsled razburjenja, ki so ga nemški pehotniki povzročili s svojim divjanjem in robantenjem, je gostilničar zbolel, da je moral svojo krčmo zapreti. Ker se jim je namera izjalovila, so vojaki odšli v gostilno pri K. in tam silili v dekle. Ko jim je tudi ta srečno ubežala, so za njo streljali. V Grebinskem Kloštru so že poprej oropani mali posestniki siloma vzeli poslednjo svinjo. V vovberških gorah je neka nemška straža kmeta, kateremu je bila pokradla meso, prisilila držati vrečo, v katero je spravljala, kar je bila pri njem nakradla. Njegovo ženo so, čeprav je noseča, posilili. Baron Hellerdorfove gozdove so nemški vojaki in posestniki že vse med seboj razdelili in jih že izsekavajo ter odvažajo les. Prebivalcem jemljejo živež nasiloma. Če se jim kdo upira, mu prete, da mu bodo vse požgali ter vse postrelili.

Sarajevska policija proti nemškutarenju. Svoječasno smo že poročali, da je izdal sarajevski mestni magistrat naredbo, s katero prepoveduje, govoriti na javnih prostorih nemško. Nemci in nemškutariji, katerih je v Sarajevu še vedno več kakor dovolj, se seveda za to naredbo niso zmenili. Zato je nastopila sedaj policija proti njim in te dni aretirala deset oseb, ki so izzivale kljub magistratni naredbi z ostentativnim nemškim govorjenjem po ulicah. Prav je tako!

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov je izšla v samozaložbi pisatelja Matije Pirca, profesorja v Mariboru. Cena 1 K, po pošti 1 K 20 vinarjev. — Knjižica podaja na 94 straneh kratek in plastičen pregled Jugoslovancev od najstarejših časov pa do današnjega dne, je tiskana na dobrem papirju in ima lično obliko. Ob ujedinenju SHS je vsakemu Slovincu potrebno, da pozna vsaj glavni potez zgodovino troimenskega naroda; zato knjižico prav toplo priporočamo. Dobi se jo v vseh knjigarnah in pri samozaložniku. Pri naročbi posameznih iztisov naj se vpošlje denar

pod naslovom Matija Pirc, profesor v Mariboru, obenem z naročbo.

Zvišanje cen tobaku. Beogradski listi poročajo, da je sklenila uprava monopolov zvišati cene tobaku za 50% in sicer že s 1. aprilom.

Zgradba novega glavnega kolodvora. Novi glavni kolodvor v Ljubljani se zgradi na ljubljanskem polju ob železniški progi, ki veže Dolenjski kolodvor s Šiško. Projektovano je, da se opusti proga južne železnice mimo Rožne doline in Viča in se zgradi nova mimo Šiške kraj Večne poti. Ljubljana bi s tem mnogo pridobila, ker bi se lahko na to svobodno širila proti zapadu in ker bi s tem odpadle tudi vse zavire in zapreke za podaljšanje električne cestne železnice v Šiško. Novi glavni kolodvor bo seveda zgrajen najmodernejše. Gorenjski kolodvor se opusti. Električna cestna železnica se podaljša do novega kolodvora, torej malodane do Posavja.

Razglas glede svobodne trgovine v notranjosti kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Da se odstranijo vsa nesporazumljenja, ki vladajo med občinstvom glede svobodne trgovine v notranjosti kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, je odločil ministrski svet v svoji seji dne 18. marca 1919, št. 3886 na predlog ministra za trgovino in industrijo naslednje: 1. V kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev je trgovina v notranjem prometu popolnoma prosta. 2. Izvzeti so samo monopolizirani in pa oni predmeti, ki o njih ministrski svet to posebej določi. To so za sedaj sol, petrolej, mineralna olja, vžigalice, sladkor, tobak in cigaretni papir. 3. Blagovni promet med posameznimi pokrajinami je popolnoma prost in mu pokrajinske vlade ne smejo delati nobenih ovir in zaprek. 4. Vse dosedanje centralne, preostale po bivši avstro-madžarski upravi, omejitve, kontingentiranja, razpolaganja z blagom ali fiskalne obremenitve, izdane od pokrajinskih uprav, odpadejo. 5. Osebo pravo trgovanja je urejeno s posebnimi zakoni posameznih pokrajin, dokler se ti zakoni ne izenačijo. 6. Izvoz blaga preko demarkacijske črte in v nevtralne države regulira do sklepe miru v interesu celokupnosti centralna oblast in sicer po pravilih, ki veljajo za centralno upravo za promet pri ministrstvu za trgovino in industrijo, izvoz v neprijateljske države pa je vezan na odobro ministrskega sveta.

Nove družinske karte bo izdajal v prvi polovici tega meseca mestni gospodarski urad. Ker se pri oddaji kart od novodošlih strank strogo zahteva potrdilo dosedanje bivališčne občine o odjavi dotične stranke iz stfahu, da se ne bi na ime teh semkaj priseljenih strank na dveh krajih karte in živila izdajale, si dovoljujemo vprašanje, če se tudi tako rigorozno postopa glede oseb, ki so že davno odjavljene iz Maribora, ali pa se izda nova družinska karta kar na podlagi stare z istim številom opravičenih oseb in ostane potem brez omejitve v veljavi do poteka dobe, za katero je bila izdana, četudi je ena ali druga oseba medtem iz Maribora odšla? Zdi se nam namreč, da dobivajo žene, kojih možje služijo pri vojaki tam nekje v Nemški Avstriji, še vedno karte in seveda tudi živila — osobito kruh — tukaj tudi za svoje može. Priporočamo torej gospodarskemu uradu, da tudi v takih slučajih strogo postopa, posebno, ker veljajo družinske karte za cele tri mesece!

V mestni prodajalnici v Freihaus-ulici se je prodajala zadnjič mast po 32 K za kg. Dobro! Ni pa bilo dobro, da je moral kupec, če je hotel dobiti $\frac{1}{4}$ kg masti, kupiti zajedno kar za 2 K slabe čebule, ki že poganja sveže zelenje! Pri 1 kg masti pa čebule za 8 K! Mast je torej pravzaprav stala 40 K, torej nič manj, kakor v mestni prodajalni na Stolnem trgu. In vendar je prodajalna v Freihaus-ulici določena za revnejše sloje, da dobe tam živila po nižji ceni!

Ustanovljena je bila ta prodajalna le za revne sloje. Če pa opazuješ stranke, ki v tej prodajalni kupujejo, se bodeš kar čudil, kako pridejo med „revne sloje“ ljudje, ki hočejo sicer nekaj veljati, gledajo res revne ljudi po strani in bi te tožili radi žaljenja časti, če bi jim javno rekel, da spadajo med revnejše sloje! Uboga uradniška para pa ne dobi izkaznice za to prodajalno, marveč mora drago kupovati drugod, ker ne spada med „revne sloje“ vključ temu, da ima danes že vsak berač boljše dohodke, kakor pa kak nižji uradnik! Gospoda pri magistratu, treba bo temeljite revizije pri navedeni prodajalni, osobito, kar se tiče opravičenih strank!

Blago mu je odnesel. Ignac Rosenberg, trgovec v Vinkovcu, se je predvčerajšnjim ob 11. uri ponoči pripeljal v Maribor. Z Zidanega mosta se je vozil v družbi nekoga Franca Stonyja. Na južnem kolodvoru ga je prosil, naj mu pomaga v mesto nesti 3 kose manufakturnega blaga, in sicer 63 metrov oksforta in 34 metrov rdečebellega cefirja v vrednosti 2000 kron. Vse to blago mu je Stony v temi odnesel. Stony je bil svojčas zaposlen v hotelu »Meran«. Tam je več stvari pokradel ter nato zbežal.

Prijete nočne tice. Policija je danes ponoči prišla več žensk, ki so se potikale po cestah, gostilnicah in hotelih ter iskale postranskega zaslužka.

Učenec za knjigovoznico se sprejme takoj v trgovini V. Weixl, Glavni trg 22.

Dvojno in ameriško knjigovodstvo. Na Legatovem zasebnem učilišču v Mariboru se prične 1. aprila 1919 oblastveno dovoljen tečaj za dvojno in ameriško knjigovodstvo. Poučeval bo zato izvrstno usposobljen učitelj. Natančnejša pojasnila v učilišču Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 17, I.

Narodno gospodarstvo.

Osnovanje nove „Jugoslovanske banke“ z ameriškim kapitalom. Beogradski Trgovski Glasnik resno proučava vprašanje o osnovanju velike banke z ameriškim in našim domačim kapitalom. Centrala te banke bi bila v Ameriki, a glavna podružnica v Beogradu. Osnovni kapital te nove banke bi znašal 50 milijonov frankov. Računa se, da bo kapital večinoma ameriški, domačega pa bo komaj 10%. Banka bo privzela najbrže ime »Jugoslovanska banka«, in se bo bavila z bančnimi, trgovskimi in industrijskimi posli. Amerikanci hočejo, da sodeluje pri banki tudi domači kapital in domače prebivalstvo, zato, da bi mogla banka razviti kolikor mogoče veliko delavnost na trgovinskem polju med Ameriko in našim kraljestvom. — Beogradski trgovski in industrijski krogi spremljajo ta pojav z velikim interesom in so pri volji tudi s svoje strani vse storiti, kar bi pripomoglo, da se ta veliki denarni zavod kakor hitro mogoče osnuje. — Skrajni čas bi že bil, da se pobrigajo tudi slovenski in hrvaški denarni zavodi za to, da bi se kapital, ki se v velikih množinah brezplodno valja po naših bankah in hranilnicah, čimprej plodonosno investira na Balkanu, zlasti v Srbiji kjer se denar nujno rabi za razne zgradbe porušeni pokrajini, železnice itd. Če tega ne bomo storili mi bodo to storili tujci, bodisi Amerikanci, Francozi, Angleži, Holandci, ki bodo svoj denar plodonosno naložili v takih naših podjetjih, ki jim bodo donasali lep dobiček in visoke obresti, medtem ko kapital v naših bankah in hranilnicah nosi vlagateljem le malenkostne odstotke obresti. Na ta način bi imeli dvojno izgubo, ker bi šel denar, oziroma obresti tega tako naloženega kapitala v inozemstvo, na drugi strani pa bi naš kapital doma nosil le malenkostne obresti in bi bil takorekoč mrtev.

Danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15,000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4,000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkvalitativneje.

Proda se nova poletna

častniška uniforma

več častniških bluz, 1 suknja in 1 častniška sablja. Pogleda se od 3.—6. ure popoldne. Tržaška cesta 83.

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box čali in chevreaux čevlji.
— Fini čevlji iz črne in rujave telefine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, dreta, platno.

Eksportna trgovina Franjo Vidovič

Maribor

Cvetlična ulica št. 15

Preskrbuje prodajo in nakup vseh v trgovino spadajočih stvari.

Gostilna in mesarija J. Kirbiš

Maribor, Vetrinjska ul.

priporoča svojo izvrstno toplo kuhinjo ter najboljša pristna vina.

Goveja kri

se odda po 50 vinarjev od ene živine v SHS garnizijski klavnici Maribor, Melje. 3—2

Trčani med, med v satovju, čisto svinjsko mast, slanino, žito, koruzo in čebuljo

se prodaja. — Interesentje naj pošiljajo svoje naslove na upravništvo našega lista pod števil. 242. 2—1

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štamplilje.

Še v zalogi se nahajajo drobniarje in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigoveznica.

Naznanilo!

Cenj. občinstvu uljudno naznanjam, da zopet izvršujem

sobno-slikarsko in pleskarsko obrt v Mariboru.

Za cenj. naročila se priporočam.

Anton Vaupotič, slikar
Maribor ob Dr., Mozartova testa 58.

Florjan Skalé, čevljar, Maribor

Vitrinjska ulica 15

Zaloga vsakovrstne čevljarke potrebščin. Velika izbira izgotovljenih moških in ženskih čevljev.

Stalna cena!

Solidna postrežba!

Raznašalci časopisov

se sprejmejo v upravništvu „Mariborskega delavca“.

Brivnica S. Ulčar

Koroška cesta (zraven Cirilove tiskarne)

se priporoča cenj. gospodom.

THE REX CO

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7-I

(nasproti glavni pošti)

Trgovina z pisalnimi, razmnoževalnimi in računskimi stroji, pisarniškimi pohištvi ameriškega sistema, ter vsemi pisarniškimi potrebščinami.

Sprejemajo se vsa tovrstna popravila.

Mirna begunska družina

išče v slovenskem delu Štajerske zračno, meblirano stanovanje, obstoječe iz kuhinje in 1 sobe in sicer za 15. april. Ponudbe na upravništvo lista pod „Stanovanje 15“.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., „
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „
Schifko Terezija „
Schifko Marija, Melje „
Pichler Ana, „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „
Meier J., Pobrežje, Frau „Staud.“ cesta
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor